

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafulu Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 4945. Pres.

Cerculariu

cătră clerul și poporul ortodocs din tractul
protopresbiterial al Devei.

Prin instituirea onorabilului protopresbiter de până acum al tractului Devei *Ioan Papiu* de proto presbiter al tractului Sibiiului, venind în vacanță oficial de protopresbiter al tractului Devei, am aflat de bine a conrede în mod provisoriu administrarea tractului acestuia protopresbiterial onorabilului protopresbiter al tractului Iliei *Avram Păcurariu*.

Acăsta dispozițiune vi o fac cunoscută cu aceea archiepiscopăscă îndrumare: ca numitului onorabil protopresbiter *Avram Păcurariu*, în calitate de administrator al tractului Devei, să-i dați cuvenitul respect și ascultare, și în toate afacerile, ce privesc oficiul protopresbiterial, de acum înainte cătră același administrator se ve întorčeți; împărtaşindu ve binecuvântarea mea archiepiscopăscă.

Sibiu, 2 August, 1890.

Miron Romanul m. p.
archiepiscop.

Sibiu, 8 August.

Procesele politice sunt de regulă o aparițiune bolnăvicioasă în viața de stat.

Ele arată până la evidență, că sunt în țără nemulțămiri.

Nemulțămirile sunt de multe soiuri și ele află espreziune de regulă în presă

Presă e liberă, și ómenii fac us de libertatea de presă, și dacă căta odată trec cu vederea a se uita cu un ochiu la procurorul și cu celalalt la cuvintele ce pun pe hârtie, trebuie să sufere dîle și ani de închisóre.

Așa un proces s'a petrecut mai dîlele trecute inaintea juriului din Cluș. Pedépsa e aspră și remediile de cari s'au folosit condamnării sunt numai nisce mijlóce de a dóua mână, ér nu de a incun-giurá pedépsa dictată

Nu vrem se cercetăm dacă cetățenii din Cluș sunt cei mai competenți ca să ne judece în astfelu de cauze. Permutarea juriului dela Sibiu la Cluș a fost un punct din gravaminele noastre a le românilor. Cetățenii din Sibiu cunosc mai bine românii, și e bine ca cetățenii să se cunoscă unul pe altul și apoi să se judece reciproc.

Cetățenii din Cluș capătă în totă diuna un fel de hrană sufletéscă din diarele de acolo, din care

ei pot conchide multe de tóte despre români. Pot crede, că românii sunt dușmani ai statului, pot chiar să vină la convingere, că românii graviteză în afară, dar nimene nu i-a desavuut mai bine ca regele României, care tocmai când la Cluș se petrecea procesul de presă, el împărția orduri persónelor acreditate ale orașului Budapesta și ale statului nostru. Acăsta e o fantómă deci, că românii din Ar-dél ar umblá cu doi bani în trei pungi.

Va se dîcă, în punctul acesta ar trebui să venim odată în clar că cum stăm, și noi în presă, ér la timpul seu un fruntaș român în parlamentul țerei a provocat în fața lumii pe totă suflarea unguréscă să ne arete cu degetul pre acel om, care e trădător de patrie, dar nu ni s'a arétat.

Între români atari ciuperci nu cresc, căci nu pot prinde rădăcini. Loialitatea noastră nici dușmanii cei mai inverșunați nu ne o póte trage la indoélá.

Strimtorați vedem că sunt românii, și acăsta nu ne o póte negá nimenea, nici cel mai iscusit procuror. Noi voim însă ca în lupta noastră pentru esistință românii să lupte cu tact și cu moderațiune. E tréba sasilor să-și apere firma dela fabrica de zăhar din Bod, fața de șovinismul foilor dela Cluș, și tréba noastră e să ne apérám limba noastră în scólá și biserica, în comune, conform legeri naționalităților, și în municipii, tot după acele legi.

Politica románéscă nu se póte face prin frase bombastice, ci prin o conduită cât se póte de conciliantă. Am suferit noi alte lovituri mai mari și suntem tot aici, căci nu au fost în stare să ne rápéscă nici limba, nici legea, nici datinile străbune.

Și noi ținem morțiș, că societatea magiară odată trebuie să vină la convingere ea de capul ei, că românilor li se face multă nedreptate. Românii nu se considerá, cum ar trebui.

Revista politică.

Călătoria regelui Carol al României și primirea cordială, ce i s'a făcut la Ischl se comentéză de foile monarchiei noastre și de foile străine cu un act politic de mare importanță. În apretierile presei se afirmă cu deosebire bunele relațiuni politice între aceste dóue state, cari trebuie să și dea mână unul cu altul pentru a pune stavilá panslavismului care le incinge din tóte părțile. Nu cu mai puțin interes comentéză și relațiunile economice, susținénd, că prin întélnirea monarchilor se pune basá la realisarea incheerii unei convențiuni comerciale, atât de dorită din partea Austriei.

Impératul german a sosit la Nerva și a fost primit cu mare cordialitate din partea țarului. La banchetul, ce s'a dat a ridicat toastul pentru împératul german și monarchul nostru. Despre călătoria împératului german presa germană, ca și cea austro-ungară afirmă în ajunul călătoriei împératului Wilhelm al II-lea în Rusia, că se înșală toți aceia, cari ar vedea în acest fapt un act politic, care să iasă din sfera întreitei alianțe. Impératul german n'are alt scop decât a stringe legăturile de prietinie personală a sa cu țarul Rusiei și prin acăsta a oferí o nouă garanție păcei europene. Acest limbagiu al presei germane face o impresie fórte bună la Viena. O impresiune tot atât de bună face și o altă scire sosită diarelor vieneze tot din Germania. După o depeșă a diarului „Volks-Zeitung”, întélnirea împératului Wilhelm cu monarchul nostru s'a ficsat definitiv pe diua de 17 Septembrie. Întélnirea va fi în castelul Rohnstock (districtul Liegnitz, cercul Bolkenhaven). Dnii Caprivi și Waldersee vor însoți pe împératul german, și contele Kalnoky pe monarchul nostru.

Revenind asupra acestei depeși în numărul seu „Neue Freie Presse” scrie următoarele:

Am reprodus într'o depeșă scirea dată de un diar din Silesia despre întélnirea plănuită a împératilor german și austriac în diua de 17 Septembrie, va se dîcă cu ocasiunea manevrelor imperiale, în castelul Rohnstock din Silesia prusiană. După informațiunile noastre va fi de fața și regele Saxoniei. Întélnirea celor trei monarchi va avé un caracter cu desevérsire intimă; ori-ce manifestatii publice mai mari se vor evitá. Tocmai pentru a păstrá caracterul intim al întélnirii, ea nu se va face la Liegnitz, cum se proiectase mai de mult, ci în castelul Rohnstock. Tot din acel motiv nu va fi la evenimentul întélnirii nici o persónă princiară în apropierea castelului Rohnstock, afară de regele Albert ale cărui legături de intimă prietinie cu împératul Wilhelm sunt cunoscute. Cancelarul imperial, generalul Caprivi și ministrul de esterne al Austro-Ungariei cont. Kalnoky, vor coborí la castelul contesei Schweinitz dela Hausdorf, în nemijlocită apropiere de Rohnstock.

Principele Ferdinand, după petrecerea în monarchia noastră s'a reintors în Bulgaria. Situațiunea în carea se află o caracteriséză următorul toast ținut la banchetul dela Vidin:

Am ales pentru întórcerea mea în țără, după o mică călătorie, diua când poporul meu iubit și eu alesul seu suntem fericiți a sêrbătorii pentru a

Oglinda plugarilor

după

Fritz Möhrlin

prelucrată de

I. C.

XX.

Mândrie țărănéscă.

(Urmare.)

El și de Dumneđu e mai aprópe, căci ori plóuă ori e sóre, pentru el nu-i réu, când e sóre se uscă fênul, când e plóe cresc cucuruzele. El nu se fâlesce numai cu averea, ci cu nevastă, copii și servitori, căci decâte ori se vorbește în sat despre vre-o femeie harnică, atunci a lui e cea dintâiu, ea scie să-și împărtescă lucrul, scie cum să-și crească copii, cum să umble cu servitorii, nu-i prădátóre, nu i domnósă, atunci ce-ți trebuie mai mult. El mai póte fi fâlos și cu economia, căci deși are o moșie mare, totuși el nu ar lăsa nici un petec de érbă necosit, fie cât de slăbuță, el o cosesce, căci i este rușine să dîcă lumea, că nu-și lucră moșia, fiind leneș, ba prelângă aceste mai este și de omenie, el nu ar vinde nici o vită ca să nu-i spună cumpărătorului, că nu este sănétósă, sau că nu are vre-un nărav réu, căci mai târziu tot s'ar aflá, dîce el, și atunci ce pată, și ce rușine ar fi pentru curtea lui; el totdeuna dá vitele pe probá fără de a

luá vre-un ban dela ei, el totdeuna când cumpărătorul vrea să-i dee banii, dîce: Lasă până mai târziu, și numai dacă ți place vita să mi dai banii, dacă nu-ți va plăcea, atunci eu o primesc bucuros înapoi, acăsta este mândrie țărănéscă, acest țărán se póte numí în puterea cuvêntului „țărán adevêrat.” Unui atare țărán nu i mai lipsesce nimica, așa-și va dîce fie care cetitoriu, dar nu este adevêrat, el deși are tot cei trebuie, nu are carte, darul cel mai scump pe lumea acăsta, și acuma vom vedé, că mândria acăsta țărănéscă deși are părțile ei bune, totuși dacă nu i carte, dacă nu-i cultură, atunci nu-i nici simț de crestin adevêrat, și ea nu plătesce o cépă degerată. Un boer ca atare ascultá bucuros laudele, ce i le atribue unul și altul, ba i place și lui a se fâlí. Așa când plécá la oraș adese ori cumpără lucruri de acele, de cari el nici odată nu are lipsă, și așa cu incet el a ajuns în o societate de lingușitori, cari umblau numai întru aceea să-i mance ce are. Așa deunădi a ajuns în societatea mai multor tineri cu carte, acestia au contribuit câte ceva și au ajuns la suma de aprópe 10 fl., căci erau mulți la număr, suma acăsta a luat-o ce-l mai sêrac, și au plecat cu toții la cărciuma cea mare din sat, unde au rătăcit nesce musicanți dela oraș, au plecat să-și mai petrécă și ei odată, căci pe sate nu i se dá omului așa des ocașiune să-și petrécă cu o musică mai de dómne ajută. Aici în cărciumă era și boeriul nostru și tinerii l'au luat între ei, și acum bucuria lui erá la culme vedén-

du se între ómeni inteligenți. El a cerut îndată vin și s'au pus pe beutură, dar omul cu colecta, îndată ce s'a apropiat de gâtat vinul de pe masă, cere și el și chiamă musicanții, și el li omenesce ca dintr'al seu. Boeriul ambițios nu se lăsa, căci lui i erá rușine să se ridice altul preste el, și când scotea unul 1 florin, el scotea o hârtie de 5 sau chiar de 10 fl., și așa în scurt timp s'au adunat o mulțime de ómeni în jurul lui, și se ospétau cu toții din punga țăránului, și până sêrá i s'au dus o mulțime de parale din șerpariu; sêrá toți au plecat acasă, și el diminéta când și-a făcut socotéla era să și smulgá pêrul din cap de ciudă, vedénd câte parale a cheltuit, ceilalți însă rideau de el.

Așa un om ambițios e periculos atât pentru alții, cât și pentru sine, căci el deși are ce-i trebuie, i lipsesce încă multe, adecă cartea. El nu putea vedé pe vecinul lui, care deși nu era așa avut, dar erá muncitoriu și grijitoriu, el pentru nimica tótă i făcú vecinului un proces care a durat ani întregi și care l'a costat o sumă mare de bani, căci advocații încă sciu dela cine se ia, dela cei sêraci nu iau, că nu au ce, ci dela boeri, pe aceia și i frécá de e vai de ei. De aceea e bine ca omul să-și ție ce are, și se nu să întindá acolo unde scie că nu póte ajunge.

Luafi pildă numai dela boeriul acesta, că până nu s'a ridicat și el între domni a dus-o destul de bine, îndată ce a umblat după domnie a scăpétat și sêracit.

(Va urmá.)

3-a oră aniversarea suirei mele pe tronul Bulgariei. Sunt 3 ani decând venind în Bulgaria am adresat atotputernicului rugăciunea să binecuvinteze întreprinderea mea. Ddeu a ascultat dorințele mele și într'adevăr a binecuvântat Bulgaria, căci sunt deja 3 ani decând o protegeză înălțurând relele ce vor să-i facă invidioși. În ultima mea călătorie am constatat cu plăcere, că considerațiunea ce spiritele înțelepte dau suveranului și cauzei sfinte ale Bulgariei crește continuu având fie-care încredere în maturitatea politică a poporului bulgar. Proba o găsim chiar în ultimele noastre succese naționale care ne au convins, că din politica noastră și din raporturile noastre cu Maj. Sa augustul nostru suveran nu poate se rezulta decât bine pentru Bulgaria. Se continuăm deci a servi și pe viitoriu scumpa noastră patrie cu același devotament, cu aceeași neinteresare, cu aceeași iubire, pentru-ca să avem totdeauna asupra Bulgariei mâna puternică alui Ddeu, care se ne conducă la glorie și mărire. Ați ca totdeauna simt o plăcută datorie să exprim primului meu ministru înalta și sincera mea recunoștință pentru modul înțelept cu care a administrat țera în absența mea.

În calitatea mea de cel mai înalt reprezentant și conducător al vostru, beu pentru gloria, mărirea și progresul scumpei patrie, pentru credincioșii sei servitori, și pentru brava noastră armată. Ura!

Serbarea zilei Majestății Sale în biserica noastră.

Biserica noastră condusă de puternicul simț de loialitate, nu a înțeles nici o ocaziune binevenită spre a da expresiune omagiilor sale față de preabunul și grațiosul nostru monarch. Ziua de 6 August este pentru creștinii ortodocși o mare sărbătoare, era special pentru românii ortodocși din Austro-Ungaria o îndoită sărbătoare.

După-cum este cunoscut, sărbătorea Schimbării la față coincide cu ziua născerei împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I-ul.

Conform programului statuit de Escelenția Sa preabunul nostru părinte arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, am serbat noi sibienii această mare sărbătoare în modul următoriu: În biserica noastră din suburbiul Iosefin, — căci biserica din cetate este în reparatură, — s'a celebrat s. liturgie cu „Docsologia“ prin însuși I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit, asistat de Preacuv. Sa dl archimandrit vicariu arhiepiscopesc Dr. Il. Puscariu și Preacuv. Sa dl protosinel Nicanor Frateșiu, precum și de P. O. D. D. Ioan Hannia prot. dir. sem., Ioan Papiu prot., Nicolau Cristea prot. ases. cons., O. D. Petru Simtion paroch și P. O. D. Dr. Ioan Crișian proto-diacon prof. sem. Cântările liturgice le au executat învățătorii aflători aici la cursul extraordinariu de lucru de mână. La finea liturgiei s'a cântat „Docsologia“ și s'a cetit prin Escelenția Sa rugăciunea prescrișă pentru astfelu de ocaziuni, ér la încheiere corul a cântat imnul popular: „Dómne ține și protege“.

Tot din incidentul însemnătății zilei Escel. Sa I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit a dat un prânț festiv de 80—85 cuverte în sala cea mare a seminarului archidieceșan — decorată foarte frumos, — la care prânț au fost invitați toți membrii gremiului consistorial și membrii diferitelor comisii aparținătoare organismului bisericeii noastre, precum și toți învățătorii dela cursul extraordinariu al lucrului de mână.

Era încântătoriu a vedé în fruntea mesei pre încăruntitul nostru prelat încungiurat de 80 persoane, tot atâtea fii devotați binelui comun, grupați în jurul bunului lor părinte, carele și cu această ocaziune ne dede viă dovadă despre nobila sa inimă și pătrunțătorea sa prevedere. Afirmăm cu totă țaria convingerei noastre, că metropolitul nostru, pe carele Ddeul părinților nostri se-l țină încă mulți ani spre binele și fericirea bisericeii și a națiunei noastre, prin tactul seu fin, în butul tuturor svêcolirilor celor înrêntățiți a isbutit a delatură bolovanii, care se opuneau mersului normal și regulat al afacerilor noastre interne bisericesci și scolare; érá nouă, cari avem înaintea ochilor numai binele și fericirea bisericeii și a națiunei noastre, ni s'a deschis ochii, ca se putem vedé limpede, — nu prin prisma malcontentilor, ori a rău voitorilor.

La momentul potrivit Escel. Sa prin o cuvântare — ascultată stând, — în terminii cei mai aleși și mai loiali, își ridică pocul în sănătatea Majestății Sale, carele în acest an a împlinit al 60-lea an al vieții Sale, urându-i dela atotputernicul Ddeu încă mulți ani fericiti spre binele și fericirea patriei și bisericeii noastre, carele special asupra noastră și-a revêrsat totă bunătatea Sa! Entusiaste și nesfêrșite urări de „Să trăească“ a fost refrenul la această vorbire, întonându-se din nou imnul popular.

După ridicarea mesei festive toți participanții și-au ocupat din nou locurile lor și având acum mēsa un caracter de tot familiar se ridică domnul

director sem. I. Hannia și accentuând înțelepă conducere a bisericeii din partea Escel. Sale și părinteșca ingrigire a sa pentru desvoltarea instituțiilor noastre preste tot, și special față de noua instituțiune: Lucrul de mână, între frenetice urări de „Să trăească“ i dori încă mulți fericiti ani, ca să pōtă conduce naia bisericeii la limanul cel dorit.

Au urmat apoi și alte toaste inspirate de umorul bun, ce domina societatea remasă pe loc până târziu spre sēră, când apoi ea s'a disolvat, ducând cu sine fie care impresiuni de tot mulțămitoare.

Astfelu a fost serbată la noi în anul acesta ziua născerei Majestății Sale.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“

Turnul-Severin, 31 Iuliu 1890. Dle redactor! Cetind în stimabilul d vōstre diar „Telegraful Român“ recensiunea asupra producțiunilor corului metropolitan din Iași, ce a avut loc în Sibiu în zilele de 19, 20 și 21 Iuliu st. v., am observat câteva neesactități, și nesciind dacă ele sunt trecute cu intențiune s'au din nesciintă, mi-am permis a ve adresă aceste rânduri rugându-ve, ca pentru respectul ce port cetitorilor Onor. Dv. foi și în interesul restabilirei adevêrului se binevoiți a le dá publicității prin stimabila d-vōstre fōie.

Onoratul recensent vorbind de cântările bisericesci executate de corul metropolitan din Iași, dice: „Nici decum nu me pot însă învoi cu cântările recitate în cor — mod rusec, — cari nu pot dispune pe ascultători la evlavie și este păcat, că acestea au fost aplicate la nisce tecturi așa frumoșe precum sunt „Vêdut-am lumina“, „Să se umple gurile noastre“ etc.

Atrag atențiunea on. recensent că cântările recitate în cor, se practică în occidentul Europei încă din acele timpuri, pe când rușii n'aveau nici idee de musica armonică. Etă o erōre istorică a d-lui recensent. Apoi părerea on. recensent, că acest felu de cântări (recitate) „nu pot dispune pe ascultători la evlavie“ e spulberată de celebrul „Miserere“ de Allegri, carele atrage din totă lumea amatori de musica veche bisericescă la Roma pentru săptămâna patimilor, când se execută acest „Miserere“ și care e scris cea mai mare parte în mod recitativ.

„Tectul „Să se umple gurile noastre“ corul metropolitan din Iași nu-l cântă nici odată, prin urmare nu l'a cântat nici în Sibiu.

Observațiunea d lui recensent, că „Cognovi Domine“ a fost executat „când cu, când fără“ acompaniare, nu este adevêrată, căci cognovi domine s'a executat de corul cel conduc a capella. Deci feliul acesta de a vedé probéză sau districtiunea dlui recensent, sau ardentă dorință de a ajunge la acel rezultat ce-l urmărește din capul locului, adică: de a inegrî ori ce merite corului metropolitan din Iași, căci totă critica sa constă: cu o mână dă, ér cu ceialaltă ia.

Recomandațiunea, ce mi face dl recensent: „ca se bat tactul mai viu și mai energic“, după mine, pōte folosî acelor dirigenți, cari fac cas de persōnă lor și a căror coruri n'au destulă pregătire ca să se presinte publicului, și atunci dirigentul întrebuințéză diferite mijlōce de a bate tactul când mai viu, când mai energic etc. sustragând prin această atențiunea publicului dela ascultarea și aprecierea musiceii; ceea ce însemnă a face un solo comic de derigere.

Apoi dl recensent menționéză, că vederile sale mi le-a comunicat cu graiu, și că a ținut de datorință să le aminteză și în recensiune.

Cred că logic și ecuitabil era din partea dsale, ca în acest cas să fi amintit și răspunsurile mele la care on. dn recensent n'a răspuns decât că rămâne în părerea sa, dar fără nici o argumentare.

Am făcut aceste mici reflexiuni în interesul restabilirei adevêrului în acele puncte, unde erōrea sau intențiunea erau prea bătătoare la ochi. Trec cu vederea însă asupra celorlalte subtilități insinuante ale onor. recensent, subtilități, ce nu fac onōre pozițiunei sociale ale autorului lor.

Me opresc, căci nu voesc a abusa nici de amabilitatea d-vōstre, nici de onor. cetitori.

Primiți etc.

G. Musicescu,

Șef corului metropolitan din Iași.

Representanții teologiei științifice din restimpul apologetico-polemic.

(Urmare).

3) Thasciu Caeciliu Ciprian, compatriotul și învățacelul lui Tertullian, de asemenea s'a născut în Carthago, din părinți păgâni și din familie de senator. În tinerețele sale a ajuns la un renume însemnat ca învățacel de retorică, dar pe cât timp a fost păgân avu un mod de viețuire foarte ușoratic, chiar ca învățacelul seu Tertullian,

carele s'a născut cam cu 50 de ani înainte de el. La a. 245 a fost convertit la creștinism prin presbiterul Caeciliu, în onōrea căruia a și primit acest nume. După doi ani a devenit presbiter ér la a. 248 episcop în Carthago. În timpul persecuțiunei împăratului roman Deciu Traian (249—251) la a. 250 a fugit din naaintea persecutorilor și s'a retras în pustie, pentru ca să-și pōtă păstră viața spre binele și folosul bisericeii sale, ale cărei afaceri le conducea și regula de aici prin scrisori. După-ce în anul următoriu s'a restabilit pacea și liniscea, el s'a reîntors acasă. În absența lui Ciprian, și cari din această cauză cercau a-și elupă independența față de el, în frunte cu Novat și cu diacoul Felicisim, a provocat multă confusiune. În mod arbitraru reprimiau ei deadreptul pe cei căduți (lapsi) în timpul persecuțiunei dela cecstinism, fără de a pretinde dela ei căință. Acesta o făceau și unii confesori sau mărturisitori. Deci Ciprian reprobând acești pași arbitari, și cerând dela cei căduți căință, a căutat cu multă înțelepciune și blândțe, dar totodată și cu multă serioșitate și energie de a linisci spiritele malcontentilor, și de a-i aduce la ordine și supunere. Deocamdată însă năsuințele escelentului prelat au rămas zădarnice. Contrarii îi imputau că și-a uitat de datorința sa și a fost un laș atunci, când nu s'a supus periculelor persecuțiunei, ci a căutat se scape cu fuga. Opozițiunea lor s'a ridicat până la formală desbinare sau schismă dela biserica păstorită de Ciprian. Cu tōte că și el însuși a introdus o pracsă mai puțin rigorōsă la reprimirea celor căduți în sinul bisericeii ortodocșe, totuși a avut nespun multe nēcăsuri și ostenele, până ce în urmă cu perseveranță și înțelepciune rară a putut se aplaneze schisma, și se împace spiritele agitate. Atât în cauza celor căduți, cât și în controversa ce a avut-o cu episcopul din Roma, Stefan I. (254—257), pentru cestiunea botezului ereticilor a ținut în Carthago trei sinode în a. 255—256., participând la cel din urmă 87 de episcopi. Pretensiunile și amenințările dictatorice ale lui Stefan, episcopul roman, le-a respins cu rezoluțiune, de și de alta parte întreținea relațiuni amicale cu biserica romană. Nimic nu făcea Ciprian fără de sfatul presbiterilor și fără de consensul poporului, pe carele încă l'admitea, ca să participe la sinode și adunări. În persecuțiunea împăratului roman Valerian la a. 257 a fost esilat, ér în anul 258 adus din esil și decapitat. Caracterul cel rar și mare a lui Ciprian se vede din liniscea, bărbăția, demnitatea și blândțe cu care a suferit el mōrtea martirică; precum și din manifestările de durere și întristare ale credincioșilor sei la această întâmplare. — În cei 10 ani ai păstoriei sale a fost un model de episcop, atât în privința zelului și energiei desvoltate, cât și în privința blândței și a liberalismului cu care își apêră drepturile sale episcopesci.

Despre Ciprian ca teolog și scriitoriu bisericesc avem să ne însemnăm, că nu personal a fost el învățacelul lui Tertullian, ci numai cetind și studiind cu diligență scrierile acestuia; după cum dice și Ieronim, că nu trecea o zi, în carea se nu cetescă el pe Tertullian, cerând dela bibliotecariul seu opurile lui cu cuvintele, „da magistrum um“. Cu tōte aceste el a rămas liber de rigorismele și eterodocșiile învățacelui seu. Drept că nu e atât de original profund, speculativ și logic ca Tertullian, totuși îl întrece pe acesta prin claritatea, precum și prin cursul ușor și plăcut al espunerei sale. Însemnătatea epocală a acestui bărbat nu consistă într'atât în prestațiunile sale teologice, cât mai vêrtos în lupta energică și glorioasă pentru unitatea bisericeii, reprezentată prin pozițiunea monarchică a episcopatului în biserică. — Scrierile lui se împart în apologetice și practice. Tōte opurile lui ce ni s'au păstrat, cuprind aproape două tomuri din edițiunea lui Migne.

Apologetice sunt: Cartea „De idolorum vanitate“, o combatere a păgânismului, compilată în partea cea mai mare din Tertullian și Minuciu Felix. „Testimonia adversus Iudaeos“ în trei cărți, scrierea cea mai voluminoasă dintre opurile lui Ciprian, și e îndreptat contra iudeilor, vōind ai încredință pre acestia despre adevêritatea religiunei creștine. Fiind că un păgân ôre-care, cu numele Demetrian, a acusat creștinismul de un fel de fărâdelegi, și l'a declarat vinovat de calamități ce au venit în timpul acela asupra Africeii, cari dice el, sunt a se ascrie mâniei deilor pe creștini; ad Demetrianum „l' combat din tōte punctele de vedere. — Partea apologetică, parte practică e opul „Liber ad Donatum“ s. „de gratia dei“. În această descrie unui amic al seu, carele s'a încrêstinat cam în același timp cu el atât starea sa sufletescă tristă, în carea s'a aflat înainte de convertirea sa, cât și fericirea internă ce o simțesce în urma grației ddeesci primite în taina botezului.

Practice sunt: Scrierile „De lapsis“, compusă la a. 251 spre a arăta celor căduți, că fără de căință e imposibilă și nefolositoare repremirea lor în sinul bisericeii ortodocșe. Cea mai însemnată și mai originală lucrare a sa e cartea: „De unitate ecclesiae“, îndreptată contra schismaticilor din Africa și din Roma. În această învăță el, că cine se desbină de episcopul seu, se desbină de unitatea bisericeii, căci biserica e un episcop; și că toți episcopii sunt una, episcopatul e un întreg, prin a căru unitate se susține și unitatea bisericeii. Cine se desbină de biserică, se desbină și de Christos capul ei, căci nu pōte se rămână cineva din unitate cu Christos, capul bisericeii, dacă se desbină el de trupul lui, de s. biserică. — Celelalte tractate practice ascetice, precum: „De mortalitate“, „De exhortatione martyrii“, „De habitu virginum“, „De oratione dominica“, „De bono patientiæ“, „De zelo et livore“, (Despre gelosie și pismă), sunt de mai puțină însemnătate și mai puțin originale. Prin cartea: „De opere et elemosynis“ îndemnă la fapte de ale îndurări creștine, cari trag după sine rêsplata în ceru. În urmă de mare însemnătate istorică sunt cele 81 de epistole, ce ne-au rămas dela dēnsul, dintre cari 99 sunt scrise de el, ér celelalte sunt scrise de alții și adresate lui. (Va urmă.)

Varietăți.

* (Călătoria regelui României). Din Ischl se raportéză: Regele României și principele moștenitoriu au sosit la Ischl cu un tren special la 2 ore și 35 minute; la gară au fost primiți de Maj. Sa monarchul, care i a însoțit la hotelul Elisabeth. Adjutantul Sachs, căpitan de covertă, a fost atașat pe lângă persōna regelui. La 4 ore s'a dat un prânț

la vila imperială; a luat parte regele și principele moștenitoriu al României, împăratul și împărăteasa, princessa Gisela, Elisabeta și Augusta de Bavaria precum și suiteles lor. Împărăteasa a luat loc între regele și principele moștenitoriu al României. După prânz Majestatea Sa, regele și principele au făcut o plimbare în trăsură; la ora 7 a mers la teatru. Sau împărțit mai multe orduri și distincțiuni.

* (Sciri militare) Maj. Sa a denumit cu rangul de sublocotenent pe: George Domoșian, Daniil Papp, Iuliu Popoviciu și Daniil Patco, elevi ai academiei militare din Wiener-Neustadt și ai academiei tehnice. Au mai fost denumiți: la infanterie de aspiranți-locotenenti, cadeții: Valeriu Moga la reg. 85; Emil de Papp la reg. 64; Ioan Hidu la reg. 31; A. Ilean reg. 38; George Radu de Berivoiu mic reg. 85; Alesandru Raț reg. 50; Iosif Colibal la bat. 23 de vânători. De cadeți pe Emil Romoșan, Victor Dunganu, Alesandru Avram, Augustin Adorian, Ioan Fiala, și Stanislau Lucau la reg. 12 de art.

* Din Agnita ni se scrie, că: la serviciul divin ținut în 6/18 August pentru Maj. Sa împăratul și regele nostru Francisc Iosif I în biserica gr. or. din Agnita au participat și amployații: dela judecătoria reg., pretură, cartea funduară, direcția locală în frunte cu conducătorii lor; un maior în pensiune, 2 locotenenti cu uniformă militară prelângă un număr frumos din poporul nostru, la 7 ore a. m. La 8 ore au mers la biserica evanghelică; la 9 ore la bis. rom. cat., dând onore la toate confesiunile.

* (Medicii români la Berlin) La congresul internațional medical prof. Dr. Asaky a fost numit președinte de onoare; Dr. Alex. Obregia, bursier al statului român, e secretariu la secțiunea patologică. În lista conferențiarilor se găsesc următoarele persoane din România: Asaky, Babeș, Z. Petrescu, Obregia, Petrini Galatz, Stoicescu, Marcel, Crăincean Demostene, Felix Iulian, Oprescu. Luni a sosit și profesorul de chirurgie dela facultatea din București Dr. Severean. Din partea revistei „spitalul” asistă dl Dr. Marinescu. Pe tribuna presei își are locul corespondentul „Progresului Medical Român” din București Melchier Hârșu.

* (Munții Ardeleni) De când s'a introdus tariful pe zone munți noștri sunt mereu cercetați de societăți și de particulari străini sosiți de prin Germania, Italia, Suedia, și chiar din Anglia. Se înțelege, că meritul pentru acesta se atribuie în mare parte și activității reuniunii carpatine.

Tractat

despre cauza pentru care grădinile școlare nu se sporesc, și pentru ce unii învățători având pământ pentru grădina de școală nu-l cultivă pentru instruirea școlarilor în grădinarit, și ce măsuri ar fi a se lua pentru a se da un avânt mai mare în instruirea acestui ram folositoriu?

II.

Ce privește partea a doua din întrebare, că pentru ce unii învățători având grădina de școală nu o cultivă spre instruirea elevilor, cauzele se pot reduce la următoarele momente:

- 1 la calitatea și situația grădinilor școlare existente;
- 2 la interesele învățătorului față de acele grădini și
- 3 la controla din partea autorității școlare.

Ce privește momentul prim este știut, că grădinile școlare după mențiunea lor trebuie se fie adevărate grădini de model.

Pentru a cultivă însă asemenea grădini pe un nivel recerut este neapărat de lipsă ca ele să fie situate dacă nu chiar aproape de școală cel puțin nu îndepărtări prea mari afară din comună.

Învățătorul și pentru sine dar și pentru elevi trebuie se aibă grădina de școală situată mai la îndemână, altcum o bună îngrijire și cultivare devine cel puțin anevoioasă.

E însă cunoscut, că numai puține din grădinile de școală sunt în ce privește teritoriul adecuate preste tot pentru o cultură mai bună și mai îngrijită. Unele din ele sunt mult prea îndepărtat situate decât învățătorul să potă urmări o cultură mai îngrijită și mai spornică cu ele; altele erau cuprind teritoriu așa de mic și la loc atât de rău, că e ridicol a pretinde dela un învățătoriu nivelarea unei asemenea grădini la rangul de grădina de model.

O altă anomalie, care de asemenea merită luarea aminte a celor competenți este sigur și împregiurarea, că comunele bisericesci ca posesorii grădinilor de școală în unele locuri sunt atât de puțin interesate pentru teritoriul grădinei de școală, că îl lasă neîngrădit, spus tuturor eventualităților din comună.

A pretinde deci ca un învățătoriu să cultive totuși asemenea grădina și încă pe o treaptă de model, e sigur mai mult decât nejust.

Ce privește acum al doilea moment, interesul învățătorului este adevărat, prea adevărat, că foarte

mult atârână îngrijirea unei grădini școlare de la interesul învățătorului.

Fiind însă vorba de vre-o lipsă de interes din partea învățătorului și căutând mai deaproape după motivele acelei lipse de interes ne vom pute ușor convinge, că acele motive, fără a se pute dice în mod absolut, că pretutindinea învățătorii dovedesc cuvenitul interes; justifică chiar ele într-o lipsă de interes din partea învățătorului.

Căci mai întâi anomalia în școlile noastre, că jumătate din învățătorii aplicați sunt numiți numai provisorici de pe o zi pe alta, este sigur o pedecă funestă în instrucțiune, dar și în cultura grădinilor școlare. Căci ce interes poate purta un învățătoriu pentru cultivarea unei grădini școlare, când el toamna poate prin Octobrie este instituit în comună, ér de cu primăvară scie că trebuie se iasă din ea și se strămute la alt post. Cum se poate pofti dela asemenea învățătoriu se cultive cu interes o grădina școlară, să facă din ea grădina de model? Când și pentru cine?

A doua împregiurare normativă la care este a se reduce puținul interes justificat al învățătorului față de grădina școlară, este fără îndoială și modalitatea abnormă în care grădina școlară se îndreptă învățătoriu spre cultivare. Fără a se ține într-o nimica cont de „scopul” ce se urmărește prin cultivarea unei grădini școlare, ea se îndreptă învățătoriu în mod curat speculativ.

Căci ce alta se poate dice despre „târgul” din tre comună și învățătoriu, ca jumătate din recolta grădinei să între în lada bisericeii, și numai jumătate în beneficiul învățătorului; până când dela fie-care învățătoriu se așteptă cultivarea unei grădini de model și nu de speculă.

Cheltuiala cu exigențele cultivării unei adevărate grădini de model sunt adese mai mari decât venitele întregi din aceea grădina, și drept resplată tot dela bietul învățătoriu se așteptă, ca se împartă în dreptă cumpănă întreaga recoltă cu sârmanul păgubaș, pentru care a muncit din greu, plus odiul și susceptibilitățile adesea nedespărțite de asemenea împărțali.

Acastă împregiurare alături cu celelalte înșirate sunt motivele firesci ce paralizează interesul învățătorului pentru o mai spornică îngrijire și cultivare a grădinei școlare.

Delături se pedecile și învățătoriu iși va împlini și aci datorința cu zel și abnegațiune.

Al treilea moment la care e a se reduce nesporirea grădinilor școlari este adesea puțină controlă față de cultivarea grădinei școlare. Și directorii, dar mai ales inspectorii districtuali de școle sunt chemați a controlă cât mai viu și mai deschis îngrijirea grădinilor școlari; cu deosebire ocaziunea esamenelor anuali de incheere este a se folosi pentru de a „stârni” interes din toate părțile în comună pentru grădinile școlare și pentru un avânt mai mare în cultura lor.

III.

Ce măsuri ar fi a se lua pentru a se da un avânt mai mare în instruirea acestui ram folositoriu?

Răspunsul la această ultimă parte din întrebare iese din sine din espunerile de mai sus și se poate reasuma în următoarele:

Preaveneratul Consistoriu:

a) se binevoiască a dispune ca pe temeiul legii civile existente pentru fie care comună bisericescă să se facă pașii necesari întru acuirarea de teritorii corăspundătoare de grădini școlare.

b) Cu ocaziunea comasărilor ce sunt în lucrare interesele cu privire la grădinile școlare să fie bine reprezentate.

c) Inspectorii districtuali de școle se supravegheze mai mult cultivarea grădinilor școlare.

d) Să se escrie premii pentru cei mai buni cultivători ai grădinilor școlare.

e) Să se reducă numărul învățătorilor provisorici și

f) Să se schimbe norma de până aci și întreg usufructul grădinei școlare să trecă în beneficiul învățătorului ce o cultivă.

Date despre înființarea școlii elementare capitale române gr. or. din Brașov și despre dezvoltarea ei până la anul 1890

de G. C. Bellissimus, director.

Anul 1890 este de mare însemnătate pentru școală elementară capitală română gr. or. din Brașov, este al cincidecilea dela înființarea ei.

Acastă școală și-a luat adevărat începutul seu în anul Domnului 1840, ca școală elementară capitală a bisericeii române gr. or. dela St. Nicolae del Scheiul Brașovului, cu trei clase de copii și una de copile, avându-și fie-care clasă învățătoriu seu cualificat.

Clașele de copii fură introduse în edificiul din Prund Nr. 1104 al bisericeii, ér clasa de copile fu aședată în o casă din curtea bisericeii.

Îndată-ce și-a deschis această școală porțile sale i-s-a împlut odăile de copii și de copile din apropiere și din depărtare.

Românii gr. or. adevă nu numai din Brașov, nu numai din țera Bârsei, ci din totă Transilvania își așteptau la această școală ochii răpiți de dor, și priviau la ea cu inima învăpăiată de dragoste, ca la o stea binevestitoare, ca la soroile de primăvara, dela care își asteptau mântuirea.

Așa dar convinși despre rezultatele dorite, își țineau de onore a-și pute aduce copii, ca să se adepă din isvorul culturai științifice și al educațiunii morale religioase și naționale române, pe care îl destupase această școală.

„Ei bine”, — va fi cugetând câte acum careva dintre noi — „în singura școală acesta se concentra atunci totă lumina românilor transilvăneni gr. or.?”

„Între toate orașele Transilvaniei numai Brașovul era dără locuit și de români gr. or.?”

„Er dacă locuiau români gr. or. și în alte ținuturi ale patriei acesteia, nu mai aveau și ei pe acolo vre-o școală?”

„Nici chiar la episcopia română gr. or. din Sibiu nu se afla vre-o școală cum se cade?”

Ba școle se aflau și în Sibiu și în alte orașe ale patriei noastre, ba și prin unele sate, dar éta cum!

La episcopia română gr. or. din Sibiu se afla un așa numit „Curs preoțesc de șese luni” și un „Curs dăscălesc de șese săptămâni”.

Cugete acum la o astfelu de stare a lucrului, însă serios și cu pătundere, ori-carele dintre noi și — ușor își va pute face o iconă fidelă atât despre cunoscințele învățătorilor eșiți din acel „Curs”, cât și despre școlile conduse de ei în diferite orașe și sate ale patriei și adevă: despre prelegerile ce le puteau ține ei: despre sporiul, ce îl puteau face ei cu elevii lor; despre numărul elevilor, cari le frecventau prelegerile; despre edificiile de școală, în care își țineau prelegerile ș. a. ș. a.

Éta, ce ne spune în această privință fericitul Iacob Murșan:*)

„Era profugă în seculi

Făr loc romana Musă!

Și of! în ce palate

Era dedat a fi!

Se contenî n înguste

Cămări, la rău espuse,

Căci Sôrtea mi-o slutise

Și Momul mi-o ciuntî!...”

Și ce va fi făcut Musa română crudii Sorți și greșosului Mom; ce le va fi făcut poporul român, de i-au smuls-o cu înversunare din mijlocul lui, i-au sluit-o, apoi i-a gonit-o din prejma lui cu — batjocură?

Nimica nu le-au făcut!

Însă vai! și amar! — când isbutesc a se desfrână Furiile Iadului!

Astfelu năvălise cu turbare asupra poporului român; îl înhătară în ghiarele lor, îl apăsără, îl înfrânsără, îl înge-nunchiară și-l degradară până la ticăloasă stare, de a purta jugul sclăviei timp de mai mulți seculi.

Éta, ce ne spune în această privință și fericitul metropolit Andreiu Baron de Șaguna:**)

„Eu însu-mi mărturisesc, că ne pare tuturor foarte greu, că nu putem arăta nici un monument vechiu măref în eparchia noastră, însă nu pentru aceea, că dără străbunii noștri nu ar fi fost oameni harnici, ci pricina sărăciei noastre de astăzi este aceea, că mâna cea vrășmașă și pizmașă ne-au răpit toate, câte ne-au fost mai sante și mai prețuite. Au batjocorit și au pedepsit pe metropoliții noștri pentru credința și evlavia lor către legea lui Christos; ne-au răpit metropolia, ne-au nimicit episcopii, mânăstirile, și ne-au răpit bisericile; au gonit și prigonit pe preoții și tot poporul; pe preoții și pe poporenii noștri i-au silit a da deciuță la preoți de alte religii; i-au adus la o stare sufletească, a cărei păcat nu va pute lesne espia” etc.

Grozave nenorociri!

Însă românul totuși nu a perit!

Dar prin ce mijloce și-a putut neperitoriul român între atâtea atacuri infernale eluata esistența sa?

Prin simplitatea în traiul vieții, la care se deprinsese; prin munca cea grea, la care mai avea drept, — însă carea îl făcea tot mai vênjos; prin tăria sa de spirit, carea îi ajuta a se reculege; prin strînsa ținere la religiunea sa străbună și la dulcea limbă și la dragile obiceiuri ale scumpei sale națiuni.

Aceste însușiri fericite, aceste virtuți mărețe nu numa că l-au putut spriginî întru a se smulge din brațele peirii, ci încă i-au ajutat a se ridică, a se lumina și — după cum dice Psalmistul — „a-și renou, ca ale vulturului, tinerețele sale!”

(Va urmă)

*) În oda sa cu ocaziunea punerii petrei fundamentale la edificiul școlilor centrale române gr. or. din Brașov.

**) Actele Soborului bisericeii gr. or. din Ardeal din anii 1850 și 1860, pag. 23.

Loterie.

Mercuri în 13 August 1890.

Brünn: 17 59 20 3 70

Sâmbătă în 16 August 1890.

Viena: 27 86 8 45 41

Timișoara: 57 65 10 12 55

Nr. 300. [469] 1—3
CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a III-a Poșaga de jos, protopresbiteratul Lupșei, se descrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Cu acest post sunt împreunate venitele obicinuite și regulate prin sinodul parochial, cari fac la an, după un calcul mediu în bani, suma de preste 300 fl.

Interesații se vor pute informa dela oficiul parochial și protopresbiteral în detalii din ce stau venitele acestea.

Doritorii de a competi la acest post au să-și asternă cererile concursuali instruite cu documentele reccurute de Stat. org. și Regulamentul pentru parochii, în termenul prescriș.

Ofenbaia, în 27 Iuliu, 1890.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Danciu,
protopresbiter gr. or.

Nr. 490. [410] 1—3
CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei vacante Șarpatoc cu filia Vêlcândorf, din protopresbiteratul Sighișorei, — se descrie prin această concurs conform ordinului Preaveneratului consistoriu archidieceșan dto 15 Maiu a. c. Nr. 3223 B. cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia oficială „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau în sumă totală 360 fl.

Concurenții se pot informa des pre starea parochiei la oficiul parochial și cel protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a și asterne suplicele lor instruite conform „Statutului organic” și a „Regulamentului pentru parochii” subscrisului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Sighișora, 27 Iuliu, 1890.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișorei, — în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
adm. prot.

Nr. 391. [412] 1—3

Prolungire de concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan pre lângă neputinciosul paroch Artemiu Crișian din Sânbenedic, protopresbiteratul Têrnavei inferioare, neconcurend nimenea în termenul publicat de „Telegraful Român” Nr. 137 138 și 140 din anul 1889, se descrie prin această concurs nou cu termen de 30 de zile dela 1-a publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu postul acesta la olaltă computeate dau suma de 449 fl. v. a.

Doritorii de a competi la acest post să-și asternă petițiunile instruite conform statutului organic și a regulamentului pentru parochii la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la termenul indicat.

Cetatea de baltă, 16 Iuniu, 1890.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei inferioare în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 497. [411] 1—3
CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan din parochia de clasa a III-a Olpret, protopresbiteratul Deșului, pre lângă neputinciosul paroch Vasilu Gog de acolo, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diariul „Telegraful Român.”

Fiitorul capelan conform declarațiunei parochului făcute la 15 Iuliu a. c. are drept la jumătate din toate venitele parochiali anuali, statorite de către sinodul parochial estraordinar ținut la 8 Iuliu a. c. în sumă totală de 404 fl. 90 cr., prin urmare la suma de 202 fl. 45 cr. anuali.

Specificarea acestor venit se pôte vedé la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Concurenții au a și asterne cererile lor instruite conform legilor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Deș, 21 Iuliu, 1890.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Deș în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 363. [406] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învătătoresci dela scôlele din comunele mai jos însemnate din propresbiteratul

Sêlistei, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Căcova, cu salariu anual de 250 fl. v. a., ce se va solvi în rate lunari din lada bisericeii, cuartir în edificiul scôlei celei vechi și lemnele trebuincioșe pentru încălđit.

3. Găunôsa, cu salariu de 130 fl. în bani, 20 de măsuri cucuruz sfărimat, cuartir și lemne pentru încălđit.

4. Bêtrâna, cu salariu de 120 fl. în bani, 50 măsuri cucuruz sfărimat, cuartir și lemne.

5. Nandru-Vale-Josani, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni au a-și asterne suplicele lor instruite în sensul legilor în vigôre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Deve în conțelegere cu comitetele parochiale.

Deva, 1 August, 1890.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Institut de băeți „N. Mallian” Craiova, România.

Se caută doi pedagogi, preparatori pentru cursul primariu și secundariu, cari se posedă cunoscințele a VII clase gimnasiale. A se adresă la direcțiune, înaintându-se actele de studiu. [413] 1—6

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iuniu 1890.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copșa mică—Sibiiu					
	Tren accele- rat	Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone		Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren accele- rat	Tren de per- sone		Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone		Tren accele- rat	Tren de per- sone	Tren de per- sone						
Viena	3.25	8.—	10.50	—	București	7.35	—	—	4.45	Viena	8.—	10.50	3.25	Teiuș	—	11.59	4.51	Copșa mică					
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10	Predeal	1.08	—	4.10	9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	Alba-Iulia	—	1.39	5.27	4.05	10.47	7.10	—		
Szolnok	11.22	4.05	11.07	9.28	Timiș	1.37	—	4.50	9.41	Szolnok	4.20	11.18	1.02	Vințul de jos	—	1.56	5.44	4.35	11.17	7.43	—		
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.38	Brașov	2.13	—	5.50	10.17	Arad	8.10	3.50	5.27	Șibot	—	2.23	6.06	5.16	11.58	8.27	—		
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51	Feldiôra	3.12	4.44	—	11.18	Arad	2.20	4.10	5.50	Simeria (Piski)	—	3.37	6.56	5.47	12.29	8.59	7.—		
	2.32	7.11	3.09	2.06	Apăța	3.32	5.20	—	11.30		2.34	4.22	6.02	Deva	—	3.53	7.26	6.10	12.52	9.23	7.35		
Mező-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46	Agostonfalva	3.47	5.47	—	12.27	Glogovaț	2.34	4.46	9.23	Branicica	—	4.18	7.48	Sibiiu — Copșa mică					
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40	Homorod	4.20	6.35	—	1.35	Györök	3.05	4.58	6.34	Ilia	—	4.43	8.10	Sibiiu	7.35	3.35	4.34	9.50	
Bratca	—	—	4.54	4.03	Hașfalău	5.25	8.12	—	1.59	Pauliș	3.23	5.16	6.52	Gurasada	—	4.53	8.20	Ocna	8.02	4.09	4.58	10.14	
Bucia	—	—	5.14	4.25	Sighișôra	5.45	8.47	—	2.32	Radna-Lipova	3.39	5.38	7.17	Zam	—	5.21	8.48	Lómnăș	8.30	—	5.25	10.40	
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51	Elisabetopole	6.12	9.29	—	2.59	Conop	—	5.53	7.33	Soborșin	—	5.56	9.17	Șeica mare	9.05	—	5.55	11.10	
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32	Mediaș	6.33	10.10	—	3.13	Bêrzava	—	6.33	8.20	Bêrzava	—	6.46	9.54	Copșa mică	9.34	—	6.20	11.35	
Stana	—	—	6.38	5.49	Copșa mică	6.46	10.32	—	3.18	Zam	—	7.22	9.16	Conop	—	7.02	10.09	Cucerdea—Oșorheiu—Reghinul-săs					
Aghireș	—	—	6.59	6.17	Micăsasa	6.48	10.42	11.47	3.18	Gurasada	—	7.38	9.32	Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38	Cucerdea	2.55	8.20	2.56		
Ghirbou	—	—	7.11	6.28	Blaș	7.22	11.37	12.32	4.03	Ilia	—	7.54	9.51	Pauliș	6.06	7.50	10.51	Cheța	3.25	8.50	3.29		
Nădișul ung.	5.49	—	7.24	6.44	Crăciunel	—	11.52	12.44	4.14	Deva	—	8.14	10.18	Glogovaț	6.53	8.26	11.27	Ludoș	3.41	9.11	4.06		
Cluș	6.02	10.35	7.39	7.04	Teiuș	7.51	12.23	1.06	4.36	Simeria (Piski)	—	8.43	10.44	Arad	7.06	8.38	11.38	M. Bogat	3.56	9.20	4.15		
	6.12	11.02	7.54	8.30	Aiud	8.15	1.50	1.54	5.24	Orăștia	—	9.12	11.14	Szolnok	7.45	9.05	12.10	Cipeu-Iernut	4.33	9.57	4.34		
Apahida	6.27	11.23	8.11	8.55	Vințul de sus	—	2.20	2.16	5.45	Șibot	—	9.34	11.39		Budapesta	11.51	2.25	4.47	Kerelô-Sz.-Pál	4.48	10.12	5.10	
Ghiriș	7.30	12.42	9.18	10.31	Ujóra	—	2.28	2.23	5.51	Vințul de jos	—	9.56	12.05	Viena	1.55	5.50	7.45	Nireșteu	5.11	10.35	5.34		
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19	Cucerdea	8.45	2.46	2.39	6.08	Alba-Iulia	—	10.17	12.26					Oșorheiu	5.30	10.54	5.53		
Ujóra	—	1.25	9.56	11.27	Ghiriș	9.16	3.33	3.15	6.47	Teiuș	—	10.44	12.58					Reghinul - săs.	5.50	4.58	—		
Vințul-de-sus	—	1.33	10.02	11.35	Apahida	—	5.28	4.32	7.52										7.25	7.—	—		
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02	Cluș	10.36	6.05	4.53	8.10	Simeria (Piski) — Petroșeni				Petroșeni — Simeria (Piski)									
Teiuș	8.37	2.14	10.39	12.26	Nădișul ung.	10.48	6.26	5.32	8.30	Simeria	7.17	11.28	3.50	Petroșeni	6.05	10.42	4.03	Reghinul-săs. — Oșorheiu — Cucerdea					
Crăciunel	8.42	2.24	10.57	1.18	Ghirbou	—	6.58	—	9.05	Streiu	7.54	12.12	4.32	Banița	6.45	11.23	4.49	Simeria (Piski) — Hunedóra					
	—	2.49	11.20	1.54	Ghiriș	—	7.24	6.11	9.19	Hațeg	8.45	1.08	5.20	Crivadia	7.26	41.57	5.24	Reghinul-săs.	—	8.25	8.—		
Blaș	9.14	3.02	11.36	2.11	Stana	—	7.47	—	9.43	Pui	9.39	2.03	6.15	Pui	8.07	12.33	6.04	Oșorheiu	—	10.—	9.49		
Micăsasa	—	3.33	12.04	2.49	Huiedin	12.01	8.27	6.43	10.02	Crivadia	2.51	2.51	7.03	Hațeg	8.51	1.19	6.43		7.24	5.54	10.20		
Copșa mică	9.49	3.48	12.23	3.23	Ciucia	12.31	8.49	7.12	10.41	Banița	11.26	3.30	7.28	Streiu	9.41	2.09	7.28	Nireșteu	7.44	6.14	10.39		
Mediaș	10.07	—	12.39	3.46	Bucia	—	9.08	—	10.56	Petroșeni	12.—	4.02	8.15	Simeria	10.20	2.47	8.—	Kerelô-Sz.-Pál	8.07	6.37	11.02		
Elisabetopole	10.30	—	1.08	4.27	Bratca	—	9.28	—	11.13	Arad — Timișôra				Timișôra — Arad				Cipeu-Iernut	8.29	6.58	11.23		
Sighișôra	11.06	—	1.50	5.39	Rév	1.10	10.04	7.51	11.32	Arad	—	6.18	4.18	Timișôra	6.30	1.10		M. Bogat	9.02	7.28	11.53		
Hașfalău	11.21	—	2.06	6.02	Mező-Telegd	1.36	10.41	8.17	12.07	Aradul-nou	—	6.40	4.40	Merczifalva	7.23	1.59		Ludoș	9.35	7.41	12.06		
Homorod	12.37	—	3.20	7.51	Oradea-mare	2.01	11.06	8.42	12.41	Németh-Ságh	—	7.05	5.05	Orșizfalva	7.49	2.19		Cheța	9.51	7.57	12.22		
Agostonfalva	—	—	3.56	8.36	P. Ladány	2.08	1.19	8.47	1.09	Vinga	—	7.33	5.33	Vinga	8.16	2.46		Cucerdea	10.23	8.25	12.50		
Apăța	1.26	—	4.19	9.10	Szolnok	3.31	3.31	10.09	3.03	Orșizfalva	—	7.56	5.50	Németh-Ságh	8.37	3.03		Simeria (Piski) — Hunedóra					
Feldiôara	1.47	—	4.44	9.44	Budapesta	5.11	6.35	11.51	5.10	Merczifalva	—	8.14	6.06	Aradul-nou	9.09	3.41		Simeria (Piski)	—	—	—	4.—	
Brașov	2.23	—	5.20	10.31	Viena	7.15	6.50	1.55	8.15	Timișôra	—	9.04	6.50	Arad	9.25	3.55		Cerna	—	—	—	4.21	
	2.28	—	5.30	9.48		1.40	3.—	7.20	6.05	Ghiriș — Turda				Turda — Ghiriș				Hunedóra	—	—	—	4.50	
Timiș	3.15	—	6.14	11.23						Ghiriș	7.40	10.50	3.56	9.30	Turda	6.05	9.40	2.40	Hunedóra — Simeria (Piski)				
Predeal	3.47	—	6.45	12.08						Turda	8.—	11.10	4.10	9.50	Ghiriș	6.25	10.—	3.—	8.49	Hunedóra			
București	9.30	—	11.35	—						Sighișôră — Odorheiu				Odorheiu — Sighișôră				Hunedóra					
					Murêș-Ludoș — Bistrița					Bistrița — Murêș Ludoș													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș					Bistrița													
					Murêș-Ludoș																		